

คู่มือแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะวิชาชีพ

Vocational Competency-Based Learning & Pedagogy Framework

นิยามความหมาย: การจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะวิชาชีพ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานจริง โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง

ส่วนที่ 1: ตารางกรอบการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะวิชาชีพ 6 เสาหลัก (6 Core Pedagogical Pillars)

เสาหลักสมรรถนะ (Key Pillars)	แนวทางการจัดการเรียนรู้ (Pedagogical Approaches)	เครื่องมือ / ภาระงานและผลลัพธ์
1.การเรียนรู้จากการปฏิบัติ จริง (Action Learning)	- เน้นการลงมือปฏิบัติจริง (Hands-on Practice) ในห้องปฏิบัติการ/โรงฝึกงาน - ฝึกฝนทักษะเฉพาะทางจนเกิดความชำนาญและความแม่นยำ	- ใบงานการปฏิบัติ (Task Sheet) - ชิ้นงาน/ผลงานจริง (Authentic Products)
2.การเชื่อมโยงกับสถานการณ์อาชีพ (Contextualized Learning)	- ออกแบบเนื้อหาและบริบทบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ - จำลองสถานการณ์การทำงานจริงในอุตสาหกรรม/บริการ	- สถานการณ์จำลอง (Simulation Studies) - บทบาทสมมติวิชาชีพ (Role Play)
3.การใช้ปัญหาและภาระงานเป็นฐาน (Problem & Task-Based)	- กำหนดภาระงานอาชีพ (Authentic Tasks) และโจทย์ปัญหาจริง - ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และออกแบบกระบวนการแก้ปัญหา	- ชุดโครงการวิชาชีพ (Project-Based) - เคสโจทย์ปัญหาจากสถานการณ์ประกอบการ
4.ส่งเสริมการคิดและแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)	- ฝึกการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในงานอาชีพ (Troubleshooting) - ตัดสินใจเลือกวิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำงาน	- แบบบันทึกการแก้ปัญหา (Logbook) - กิจกรรมอภิปรายถอดบทเรียน (Debriefing)
5.การประเมินจากสมรรถนะและผลงาน (Competency-Based Assessment)	- วัดผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เน้นเกณฑ์สมรรถนะ (Rubrics) - ประเมินกระบวนการทำงาน ผลงาน และเจตคติตามมาตรฐาน	- เกณฑ์การประเมินสมรรถนะ (Rubric Score) - แฟ้มสะสมงานวิชาชีพ (Portfolio)

6.เชื่อมโยงกับสถานประกอบการ (Work-Integrated Learning - WIL)	•ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดทำหลักสูตร การฝึกงาน/ฝึกอาชีพ •ดึงผู้เชี่ยวชาญ/ครูฝึกในสถานประกอบการร่วมสอนและประเมิน	• ระบบความร่วมมือทวิภาคี (Dual System) • สมุดบันทึกการฝึกงานในสถานประกอบการ
--	--	--

ส่วนที่ 2: ขั้นตอนการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (Instructional Design Steps)

ขั้นที่ 1: การวิเคราะห์สมรรถนะอาชีพ (Competency Analysis)

วิเคราะห์มาตรฐานอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อกำหนดเป็น 'สมรรถนะรายวิชา' และ 'หน่วยการเรียนรู้สมรรถนะ'

ขั้นที่ 2: การออกแบบภาระงานและกิจกรรมเรียนรู้ (Task & Activity Design)

ออกแบบภาระงานจริง (Authentic Tasks) ที่ครอบคลุมทั้งความรู้ (K) ทักษะ (S) และคุณลักษณะ/เจตคติ (A) ที่สอดคล้องกับงานอาชีพ

ขั้นที่ 3: การจัดการเรียนรู้และปฏิบัติการ (Competency-Based Instruction)

จัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เน้นการลงมือทำ การแก้ปัญหา และการใช้อุปกรณ์/เทคโนโลยีมาตรฐานอุตสาหกรรม

ขั้นที่ 4: การประเมินและสะท้อนผลสมรรถนะ (Assessment & Feedback)

ประเมินการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ Rubrics ให้ข้อมูลย้อนกลับทันที (Immediate Feedback) เพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงจนบรรลุสมรรถนะ

ส่วนที่ 3: แบบฟอร์มโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (Lesson Plan Template)

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยที่มุ่งเน้นสมรรถนะและการวัดผลตามสภาพจริง:

ชื่อวิชา:	รหัสวิชา / หน่วยกิต:
สมรรถนะประจำหน่วยเรียนรู้: • •	ภาระงาน / ชิ้นงานปฏิบัติ (Authentic Task): • •

กิจกรรมการเรียนรู้ (Active Learning Steps): 1. ขั้นนำและสร้างแรงบันดาลใจ (Contextualization) 2. ขั้นลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหา (Hands-on & Problem-Based) 3. ขั้นสรุปและสะท้อนคิด (Reflection)	สื่อและทรัพยากร/ความร่วมมือสถานประกอบการ: • เครื่องมือ/อุปกรณ์มาตรฐานอาชีพ • ใบงาน/สถานการณ์จำลอง • ครูฝึก/วิทยากรจากสถานประกอบการ
เครื่องมือและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะ: • แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน (Performance Checklist) • เกณฑ์การประเมินระดับสมรรถนะ (Competency Rubric)	ระดับผลการประเมินสมรรถนะ: [] ผ่านเกณฑ์สมรรถนะ (Competent) [] ควรได้รับการปรับปรุง/ซ่อมเสริม (Not Yet Competent)

ครูผู้สอน / ผู้รับผิดชอบรายวิชา: วันที่ / /

ส่วนที่ 4: การอนุมัติและรับรองกรอบการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะวิชาชีพของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและสถานประกอบการ

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

หัวหน้าแผนกวิชา.....

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

วันที่ / /

วันที่ / /